

Nyt fra Sundhedsstyrelsen

Fie Brusgaard Brandt, fuldmægtig i Enhed for Ældre og Demens, Sundhedsstyrelsen

Nu er året ved at gå på hæld, og det betyder, at vi i Sundhedsstyrelsen kan se tilbage på et år med spændende og vigtige indsatser på demensområdet, som du kan læse om nedenfor.

Handlingsplan til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd i ældreplejen

I løbet af året har vi arbejdet med udmøntning af Handlingsplan til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd, der har til formål at skabe en mere målrettet og sammenhængende indsats i forhold til at reducere udadreagerende adfærd i ældreplejen med særligt fokus på borgere med demens. Centralt i handlingsplanen er at sætte retning for og styrke indsatsen til gavn for både borgere, medarbejdere og pårørende, herunder at sikre at både borgernes trivsel og tryghed samt de ansattes arbejdsmiljø kobles tættere sammen og integreres i hverdagen. Handlingsplanen består af 10 initiativer inden for fire indsatsområder:

- Inspiration og anbefaling
- Kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere
- Organisere plejen og arbejdsgange
- Tilpasse indretning og fysiske omgivelser

Indretning, fysiske omgivelser og sansestimuli

Et af indsatsområderne i handlingsplanen handler

om at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd gennem tilpasning af indretning, fysiske omgivelser og sansestimuli. Målrettet brug af sansestimuli kan være med til at fremme trivsel og tryghed og begrænse oplevelsen af stress, uro, angst og ikke mindst udadreagerende adfærd hos borgere med demens.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet et inspirationskatalog med det formål at give viden om og inspiration til, hvordan man kan arbejde med sansestimuli til gavn for både borgere, medarbejdere og pårørende. Samtidig blev der afholdt tre temadage med både stor interesse og efterspørgsel som optakt til en ansøgningspulje, der blev slået op i august. Inspirationskataloget og information om puljen kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Revision af Beboerkonferencen

Derudover arbejder Sundhedsstyrelsen i øjeblikket med at revidere Beboerkonferencen, som er en metode til at forebygge af udadreagerende adfærd. Metoden blev udviklet i 2014, og siden 2015 har metoden været afprøvet i forskellige sammenhænge, for eksempel som del af Demensrejseholdet og i en tilpasset udgave som en del af det målrettede arbejde med BPSD-symptomer i BPSD-projektet.

Metoden har vist sig virkningsfuld i forhold til forebyggelse af udadreagerende adfærd på plejecentre, men også i forhold til at arbejde systematisk med at forbedre borgerens velbefindende, samt klæde medarbejdere på til at håndtere det der øvrigt kan opleves som udfordrende, ubehageligt eller utrygt i hverdagen. Det forventes at den reviderede metode er klar til at blive afprøvet i udvalgte kommuner i første halvdel af 2020 med henblik på senere udbredelse omkring.

Revision af magtanvendelsesreglerne

Med Demenshandlingsplanen 2025 blev der iværksat et serviceeftersyn af magt-anvendelsesreglerne, som Ankestyrelsen har foretaget. Dette har resulteret i nye regler om brugen af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne. De nye regler for brugen af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten træder i kraft den 1. januar 2020 og vedrører voksne, der har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne. På ældreområdet vil reglerne først og fremmest få betydning for borgere med demens.

Med revision af reglerne har Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen i samarbejde udarbejdet håndbøger, film og undervisningsmaterialer til fagpersoner, borgere og pårørende, der beskriver de nye regler, og hvad de betyder i praksis. Find materialet på Sundhedsstyrelsens eller Socialstyrelsens hjemmeside.

En ny demenshåndbog er på vej

Demenshåndbøgerne 'Faglig ledelse i praksis', 'Personcentreret omsorg i praksis' og 'Palliativ pleje, omsorg og behandling' blev udgivet i marts 2019. Sundhedsstyrelsen fået meget positiv feedback på håndbøgerne.

I december udgives håndbogen "Metoder til at forstå adfærdsmæssige og psykiske symptomer i praksis". Med håndbogen introduceres en systematisk tilgang i forhold til at forebygge, håndtere og lære af adfærdsmæssige og psykiske symptomer hos borgere med demens som fx kan være:

- apati,
- nedtrykthed,
- uro,
- søvnforstyrrelser eller
- udadreagerende adfærd.

Håndbogen bygger bl.a. på erfaringerne fra BPSD-projektet og følger op på bogen Personcentreret omsorg i praksis. Håndbogen indeholder cases og overvejelser om forskellige metoder og værktøjer, der kan bruges, når man møder borgere med både indad- og udadreagerende adfærd.

Links

- [Handlingsplan til at forebygge og håndtere udadreagerende adfærd i ældreplejen](#)
- [Inspirationskatalog om sansestimuli](#)
- [Beboerkonference-metoden](#)
- [Regler om magtanvendelse samt det nyeste materiale](#)
- [Elektroniske versioner af håndbøgerne](#)

Videreførelse af Demenshandlingsplanen

De seneste tre år har en lang række kommuner, regioner og aktører arbejdet med de 23 initiativer i den nationale demenshandlingsplan 2025. Arbejdet har haft en stor betydning for borgere med demens og deres pårørende. I Sundhedsstyrelsen glæder vi os over, at der er afsat midler til at følge op på demenshandlingsplanen med en række indsatser under overskrifterne 'Fokus på bedre kvalitet i udredning af mennesker med demens', 'Nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin' samt 'Meningsfulde hverdage for mennesker med demens og deres pårørende'.

Der er bl.a. afsat midler til :

- udrednings- og behandlingssenheder,
- pulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin,
- videreførelse af demensrejsehold med særligt fokus på reduktion af forbruget af antipsykotisk medicin,
- videreførelse af de eksisterende rådgivnings- og aktivitetscentre,
- flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud,
- udbredelse af gode erfaringer med fysisk træning og aktivitet.

Læs mere om indsatserne i den politiske aftale på Sundheds- og Ældreministeriets hjemmeside. Vi ser frem til at påbegynde arbejdet, således at vi sammen med jer og alle andre gode kræfter derude fortsat kan styrke demensindsatsen og gøre en forskel til gavn for borgere med demens og deres pårørende.

Med disse ord vil Sundhedsstyrelsen ønske jer en glædelig jul og godt nytår, og vi glæder os til at dele ny viden og erfaringer med alle jer, der til dagligt arbejder med demens i kommunerne i det nye år.